

Анотація навчальної дисципліни
«Географія агробізнесу»

1. *Назва дисципліни* – «Географія агробізнесу».
2. *Лектор* – доцент Кандиба Юрій Іванович
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 11, практичні заняття – 22, самостійна робота – 117).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Географія світового господарства», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – оволодіти знаннями про компонентну та територіальну організацію агробізнесу – міжгалузевого об'єднання з виробництва, переробки та реалізації продукції, виготовленої на основі сільськогосподарської сировини.
Задачі курсу: розкрити поняттєво-термінологічний апарат системи «агробізнес»; охарактеризувати основні чинники територіальної організації агробізнесу; визначити особливості територіальної організації основних сфер агробізнесу; розкрити сутність та механізм функціонування агропродовольчого ринку; розкрити сутність продовольчої безпеки; вивчити особливості організації агробізнесу; охарактеризувати розвиток малого підприємництва в агробізнесі України; охарактеризувати товарні ринки основних видів продовольчої продукції у світі.
Зміст курсу: Науково-теоретичні та методичні основи дослідження агробізнесу. Система економічних взаємовідносин в агробізнесі. Агропродовольчий ринок. Державне регулювання агробізнесу. Мале підприємництво в агробізнесі України. Агробізнес у країнах світу.
7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, екзамен.
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Кандиба Ю.І., Добровольська Н.В., Ліхван В.Ф. Географія АПК: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів спеціальності «Економічна та соціальна географія». – Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. – 20 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Географія АПК»

1. *Назва дисципліни* – «Географія АПК».
2. *Лектор* – доцент Редін Володимир Іванович.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 11, практичні заняття – 22, самостійна робота – 117).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Географія світового господарства», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – вивчити особливості і закономірності формування та функціонування агропромислових комплексів як територіальних структур сучасного господарства.

Задачі курсу: розкрити теоретико-методичні основи функціонування АПК; охарактеризувати основні чинники територіальної організації АПК; визначити особливості територіальної організації основних сфер АПК; розкрити сутність та механізм функціонування агропродовольчого ринку; розкрити сутність продовольчої безпеки; охарактеризувати агропромислові зони та райони України; охарактеризувати розвиток малого підприємництва в агробізнесі України; охарактеризувати товарні ринки основних видів продовольчої продукції в Україні та світі.

Зміст курсу: Структура та функціональні зв'язки АПК. Умови та фактори територіальної організації агропромислового виробництва. Агропромислова інтеграція. Типізація АПТК. Агропродовольчий ринок. Агропромислове районування України. Мале підприємництво в агробізнесі України. Світовий ринок сільськогосподарської сировини та продовольства.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, екзамен.
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Кандиба Ю.І., Добровольська Н.В., Ліхван В.Ф. Географія АПК: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів спеціальності «Економічна та соціальна географія». – Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. – 20 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Інформаційні технології в територіальному менеджменті»

1. *Назва дисципліни* – «Інформаційні технології в територіальному менеджменті».
2. *Лектор* – професор Костріков Сергій Васильович.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 12, практичні заняття – 24, самостійна робота – 84).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із загальноосвітніми дисциплінами «Інформатика з основами геоінформатики» та «Геоінформаційні системи», а також з суспільно-географічними дисциплінами «Економічна та соціальна географія України» та «Регіональна економічна і соціальна географія».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – вивчення теоретичних основ і прикладних засобів впровадження геоінформаційних систем (ГІС) та відповідних технологій, апаратних і програмних засобів розробки схем територіального менеджменту в різних предметних галузях.

Задачі курсу: поглибити знання, отримані у попередніх курсах та спецкурсах, щодо складових геоінформаційних технологій стосовно їх безпосередніх апікацій в територіальному менеджменті: о введення даних; вивчити інтегровані географічні інформаційні системи, зокрема, платформу ArcGIS та її три ключових програмних компоненти (ArcGIS Desktop, ArcSDE, ArcIMS) на прикладі застосування вказаних компонентів для цілей створення окремих проектів із територіального менеджменту; отримати знання щодо сукупності спеціалізованих програмних засобів, призначених для інтеграції даних і знань про територію у цілях ефективного їх використання при вирішенні наукових і прикладних завдань та досліджень в галузі територіального менеджменту; опанувати навички щодо створення різноманітних проектів із територіального менеджменту на підставі первинних даних різного класу.

Зміст курсу: Основи ГІС-застосувань у територіальному менеджменті. Муніципальна ГІС. Спеціалізовані ГІС для органів державної влади. Спеціалізовані ГІС для управління регіональним розвитком через територіальний менеджмент (Аналіз місцеположення об'єктів для вирішення задач територіального менеджменту; Додаткові визначення ГІС щодо ТМ та їх історія щодо застосувань в бізнесі, для наукових досліджень та при вирішенні прикладних завдань).

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання курсового проекту, виконання практичних робіт, екзамен.
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Костріков С.В. Інформаційні технології у територіальному менеджменті. Навчально-методичний посібник. – Харків, 2015. – 56 с.; Костріков С.В., Сегіда К.Ю. Теоретична і прикладна геоінформатика. Навчальний посібник. – Харків: Вид-во ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2016. – 592 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Практикум: ГІС-проекти з територіального управління»

1. *Назва дисципліни* – «Практикум: ГІС-проекти з територіального управління».
2. *Лектор* – доцент Сегіда Катерина Юріївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 11, практичні заняття – 22, самостійна робота – 117).
5. *Опис дисципліни*:

Мета – отримання студентами знань про інформаційну систему забезпечення містобудівної діяльності, нормативно-правової бази містобудівної діяльності, застосуванні ГІС в земельному кадастрі і в сільському господарстві, управлінні міськими територіями, структурі міських територій, містобудівному прогнозуванні, оцінці міських територій та земель, принципах територіального управління і планування, геоінформаційних системах управління, використанні електронного кадастру, геоінформаційному і просторовому аналізі, автоматизації оцінки міських територій, застосуванні ГІС в управлінні територіальним розвитком. Зміст дисципліни охоплює коло питань, пов'язаних з геоінформаційними системами, управлінням територіями, в тому числі з міськими, ситуаційним аналізом і прогнозуванням, застосуванням геоінформаційних систем для управління різними видами територій.

Завдання:

- сформулювати уявлення про застосування ГІС в різних сферах територіального управління;
- поглибити знання, отримані у попередніх курсах та спецкурсах, щодо територіального управління, геопланування, прийняття управлінських рішень, а також складових ГІС-технологій стосовно їх безпосередніх аплікацій в територіальному управлінні;
- поглибити знання про ГІС-платформу ArcGIS, її складові та функціональні можливості;
- отримати знання щодо сукупності спеціалізованих програмних засобів, призначених для обробки, аналізу, відображення геоданих, їх використання при вирішенні наукових і прикладних завдань та досліджень в галузі територіального управління;
- опанувати навички щодо створення проектів із територіального управління засобами ГІС.

Зміст: Види геоінформаційного аналізу. Сучасні підходи до створення ГІС. Інформаційна система забезпечення геопланування та територіального управління. Етапи створення геоінформаційного проекту. Електронні кадастрові карти. ГІС в земельному кадастрі та сільському господарстві. Міські території та геопланування. Містобудівне прогнозування та зонування, функціональна, організаційна, просторова структура. Класифікація міських територій. Містобудівна інформація та методи оцінки містобудівних рішень. Процес і структура управління використанням міських територій. Моделювання території в ГІС. ГІС в управлінні територіальним розвитком. Розвиток ГІС як базису для впровадження геотехнологій в управлінні територіальним розвитком. Інформаційна система підтримки прийняття управлінських рішень на основі ГІС.

Види ГІС територіального управління. Різновиди баз геоданих для потреб територіального управління. Тематичні шари і набори даних. Види геовізуалізації. Геообробка. Мережеві ГІС. Каталоги ГІС-порталів. Склад сучасної платформи ГІС. Розвиток ГІС та склад сучасної ГІС платформи. Настільні ГІС. Серверні ГІС. Вбудовувані ГІС. Мобільні ГІС. База геоданих. Технології ArcGIS в територіальному управлінні. ArcMap та його функціонал.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), перевірка виконаних практичних робіт, контрольні роботи (поточна та залікова).

9. *Навчально-методичне забезпечення*: Костріков С.В. Теоретична та прикладна геоінформатика. Навчальний посібник для студентів географічних, геологічних та екологічних спеціальностей університетів/ С.В. Костріков, К.Ю. Сегіда. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 672 с.; Berry J.K. Map Analysis: Understanding Spatial Patterns and Relationships / J.K. Berry. – University of Denver, 2008. – 625 p.; Карманов А.Г., Кнышев А.И., Елисеева В.В. Геоинформационные системы территориального управления: Учебное пособие – СПб: Университет ИТМО, 2015. – 121 с.; Карпик А.П. Методологические и технологические основы геоинформационного обеспечения территорий: монография. – Новосибирск : СГГА, 2004. – 275 с.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни «Науковий семінар»

1. *Назва дисципліни* – «Науковий семінар».
2. *Лектор* – професор Немець Людмила Миколаївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 2, семінарські заняття – 20, самостійна робота – 98).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Суспільна географія», «Методологічні проблеми суспільної географії», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – засвоєння студентами знань з сутності суспільної географії та методології економіко-географічного аналізу регіонального соціально-економічного розвитку в умовах формування ринкових відносин, тощо.
Задачі курсу: розширити компетентності з методології науки; закріпити та розширити знання з теоретико-методичних засад суспільної географії; засвоїти напрямки наукових досліджень з проблем регіонального розвитку господарства; оволодіти методами планування і організації наукових досліджень; ознайомити студентів з підходами до накопичення інформації та економіко-географічного аналізу; набути навичок узагальнення та використання наукових досліджень у процесі підготовки курсових і дипломних робіт; вивчити та опрацювати основні наукові доробки сучасних українських вчених з соціально-економічної географії; оволодіти навичками наукової діяльності з економічної та соціальної географії; закріпити навички: роботи з джерелами наукової інформації, визначення основних етапів наукової діяльності, розробка алгоритму наукового дослідження.
Зміст курсу: Організація науково-дослідної роботи студентів у вищій школі. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Актуальність та класифікація суспільно-географічних досліджень. Сучасна наукова проблема. Планування і організація суспільно-географічних досліджень. Основні елементи наукового дослідження. Методи проведення наукового дослідження. Робота над літературними джерелами та джерела інформації. Узагальнення результатів наукового дослідження
7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, доповідь на семінарських заняттях, контрольна робота, залік.
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Кравченко К. О. Науковий семінар: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів-магістрантів, які навчаються за спеціальностями «Економічна та соціальна географія» і «Географія рекреації і туризму». – Харків, 2015. – 70 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Науково-дослідницький практикум»

1. *Назва дисципліни* – «Науково-дослідницький практикум».
2. *Лектор* – доцент Телебенєва Євгенія Юріївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 2, семінарські заняття – 20, самостійна робота – 98).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Суспільна географія», «Методологічні проблеми суспільної географії», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – розкриття можливостей студентів у науково-дослідницькій роботі як найбільш активної і творчої форми отримання знань, самостійної роботи у вузі, надання знань у сфері методології науки, методики дослідження, обробки і оформлення матеріалів, інформаційному забезпеченню наукових досліджень.
Задачі курсу: студенти повинні пізнати особливості наукової діяльності і методику її проведення, засвоїти напрямки наукових досліджень з проблем регіонального розвитку господарства, оволодіти практичними навичками у виборі напрямку наукових досліджень, підборі і обробці бібліографічних джерел, визначення основних етапів наукової діяльності, розробка алгоритму наукового дослідження, написанні магістерської кваліфікаційної роботи, ознайомитися з планомірним процесом підготовки наукових робітників через аспірантуру і докторнатуру.
Зміст курсу: організація науково-дослідної роботи студентів у вищій школі. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Актуальність та класифікація суспільно-географічних досліджень. Сучасна наукова проблема. Планування і організація суспільно-географічних досліджень. Основні елементи наукового дослідження. Методи проведення наукового дослідження. Робота над літературними джерелами та джерела інформації. Узагальнення результатів наукового дослідження
7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, доповідь на семінарських заняттях, контрольна робота, залік.
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Кравченко К. О. Науковий семінар: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів-магістрантів, які навчаються за спеціальностями «Економічна та соціальна географія» і «Географія рекреації і туризму». – Харків, 2015. – 70 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Практикум: Геомаркетинг і логістика в регіональному розвитку»

1. *Назва дисципліни* – «Практикум: Геомаркетинг і логістика в регіональному розвитку».
2. *Лектор* – доцент Сегіда Катерина Юріївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 12, практичні заняття – 24, самостійна робота – 114).
5. *Опис дисципліни*:

Мета – навчити студентів професійно орієнтуватися в головних питаннях геомаркетингу та географії ринку, та геологістики та географії сучасних комунікацій, сформувавши у них розуміння головних підходів та методів для впровадження отриманих знань у практичній діяльності з регіонального розвитку.

Завдання:

- сформувавши знання про основи вивчення ринку та геомаркетингових досліджень, оволодіти запропонованими методами аналізу та прогнозу на основі територіально-розподіленої інформації для різних ринків та окремих сегментів для потреб регіонального розвитку;
- сформувавши знання про основи вивчення геологістики, транспортних, логістичних та комунікаційних мереж, оволодіти знаннями запропонованих методів аналізу та прогнозу для потреб регіонального розвитку.

Зміст: Геомаркетинг у регіональному розвитку: поняття про маркетинг та геомаркетинг, місце геомаркетингу у регіональному розвитку. Геомаркетингові дослідження та ГІС. Геологістика в регіональному розвитку: поняття про логістику та геологістику, місце геологістики у регіональному розвитку, транспортні мережі, їх структура та класифікації, топологічний та метричний аналіз, поняття про розподільчу, транспортну, закупівельну, виробничу логістику, логістику запасів.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), перевірка виконаних практичних робіт, контрольні роботи (поточна та залікова).
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Ільєнко О.В., Катерна О.К. Геологістика: Навчальний посібник / О.В. Ільєнко, О.К. Катерна. – К.: НАУ, 2013. – 274 с.; Смирнов І.Г. Логістика: просторово-територіальний вимір. – К.: ВГЛ Обрії, 2004. – 335 с.; Цветков В.Я. Геомаркетинг: прикладные задачи и методы / В.Я. Цветков. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 239 с.; Струков Д.Р. Пространственно-временной анализ в маркетинге // ArcReview. – 2005, №4; Cliquet G. Geomarketing: Methods and Strategies in Spatial Marketing. – London: ISTE, 2006
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Територіальний маркетинг і логістика»

1. *Назва дисципліни* – «Територіальний маркетинг і логістика».
2. *Лектор* – доцент Ключко Людмила Василівна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 12, практичні заняття – 24, самостійна робота – 114).
5. *Опис дисципліни*:

Мета – навчити студентів професійно орієнтуватися в головних питаннях територіального маркетингу та логістики, сформувані у них розуміння головних підходів та методів для впровадження отриманих знань у практичній діяльності з управління розвитком територій.

Завдання:

- сформувані знання про концептуальні основи маркетингу, сутність, види та функції територіального маркетингу, зміст територіального маркетингу на різних ієрархічних рівнях, сформувані комплексну систему знань і практичних навичок щодо проектування та управління розвитком територій;
- сформувані знання про концептуальні основи логістики, поняття логістичних систем та управління ними, зміст та функції окремих видів логістики, особливості організації логістичних послуг; сформувані комплексну систему знань і практичних навичок щодо проектування та управління логістичними системами.

Зміст: Концептуальні основи маркетингу. Поняття та види територіального маркетингу. Суб'єкти і стратегії види територіального маркетингу. Аргументи та інструменти види територіального маркетингу. Маркетинг країн: імідж та конкурентоспроможність. Маркетинг регіонів. Маркетинг міста та місця. Територіальна служба маркетингу. Територія та комунікації. Концептуальні основи логістики. Поняття логістичних систем та управління ними. Інформаційна логістика. Логістика постачання. Розподільча логістика. Транспортна логістика. Організація та види логістичних послуг. Економічна ефективність логістики

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), перевірка виконаних практичних робіт, контрольні роботи (поточна та залікова).
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Смирнов І. Г. Логістика: просторово-територіальний вимір. – К.: ВГЛ Обрії, 2004. – 335 с.; Сачук Т. В. Територіальний маркетинг : учеб. пособие / Т. В. Сачук. – СПб. : Питер, 2009. – 368 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Семінар: Менеджмент регіонального розвитку»

1. *Назва дисципліни* – «Семінар: Менеджмент регіонального розвитку».
2. *Лектор* – доцент Ключко Людмила Василівна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 12, семінарські заняття – 24, самостійна робота – 84).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс «Семінар: Менеджмент регіонального розвитку» є спеціалізованим, інтегрує в собі знання з базових курсів «Основи менеджменту», «Основи суспільної географії», «Основи соціальної географії», «Регіональні проблеми стійкого розвитку» та ін.
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – опанування знаннями про сучасні концепції менеджменту регіонального розвитку, необхідними для наукового аналізу соціально-економічних проблем розвитку регіонів України..

Задачі курсу: ознайомитись із сучасними концепціями менеджменту регіонального розвитку; розкрити класифікацію регіональних проблем; ознайомитися із досвідом аналізу та дослідження регіональних соціально-економічних та екологічних проблем в світі; розкрити специфіку економічних, соціально-демографічних та екологічних проблем розвитку регіонів України.

Зміст курсу: Теоретико-прикладні засади менеджменту регіонального розвитку. Теорія і практика менеджменту регіонального розвитку в зарубіжних країнах. Комплексність розвитку та концепції кластерно-мережевої організації простору. Суб'єктивність сприйняття розвитку та концепції перцепції простору. Сутність економічної ефективності регіонального розвитку. Економічні проблеми регіонального розвитку України. Соціально-демографічні проблеми регіонального розвитку України. Екологічні проблеми регіонального розвитку України. Оцінка сучасного розміщення галузей господарства та ефективності управління регіональним розвитком в Україні.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота згідно програми курсу. Методи навчання:

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).
2. Наочні (демонстрація настінних карт; демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних ілюстративних матеріалів: картосхем, графіків, діаграм, гістограм, таблиць, фото, малюнків, моделей тощо, аудіо- і відеоматеріалів; робота з атласами).
3. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз, порівняння, класифікація тощо).
4. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
5. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання*:
 1. Обговорення питань на семінарських заняттях.
 2. Написання контрольної роботи.
 3. Наприкінці курсу – залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення:* опорні конспекти лекцій, методичні розробки семінарських занять.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Семінар: Геопланування та управління розвитком територій»

1. *Назва дисципліни* – «Семінар: Геопланування та управління розвитком територій».

2. *Лектор* – доцент Гусева Наталія Володимирівна.

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 12, семінарські заняття – 24, самостійна робота – 84).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс «Семінар: Геопланування та управління розвитком територій» є спеціалізованим, інтегрує в собі знання з базових курсів «Основи суспільної географії», «Основи соціальної географії», «Економічна і соціальна географія України», «Регіональні проблеми стійкого розвитку», «Теорія і методологія суспільної географії», «Географія сфери послуг», «Географія населення з основами демографії», «Зовнішньоекономічні зв'язки України», «Географія промислових комплексів», «Суспільно-географічне районування України» та ін.

6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – теоретична і практична підготовка студентів у галузі геопросторового планування як географічно-теоретичного підґрунтя практичної галузі територіального планування, узагальнення попередньо набутих фахових знань для цілей впорядкування територіального розвитку, узгодження господарської діяльності з цілями забезпечення сприятливого середовища існування людини, збереження природної та культурної спадщини.

Задачі курсу: набуття студентами знань, умінь і навичок, необхідних для обґрунтованого вирішення питань щодо просторової організації розвитку держави та її окремих регіонів, використання містобудівної документації при вирішенні галузевих питань державного розвитку.

Зміст курсу: Території і регіони як об'єкти планування й управління. Регіональний розвиток як об'єкт планування й управління. Теоретико-методологічні основи регіональної політики (сутність, мета і завдання, принципи, її суб'єкти, об'єкти, носії, механізми, види, форми, моделі). Геопланування як суспільно-географічна наука. Геопланування, районне планування, регіональне планування, територіальне планування. Система розселення як основа геопланування. Планування й управління екістичними процесами в регіонах України. Планування міст. Просторова структура та функціональне зонування міст. Планування сільських територій. Планування й управління демографічним розвитком регіонів України. Планування й управління соціальним розвитком регіонів України. Планування й управління економічним розвитком регіонів України. Планування й управління інвестиційним розвитком регіонів України. Планування й управління інноваційним розвитком регіонів України. Планування й управління екологічним розвитком регіонів України. Планування й управління адміністративно-територіальним устроєм України. Планування й управління територіальною організацією продуктивних сил в Україні.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота згідно програми курсу. Методи навчання:

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).

2. Наочні (демонстрація настінних карт; демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних ілюстративних матеріалів: картосхем, графіків, діаграм, гістограм, таблиць, фото, малюнків, моделей тощо, аудіо- і відеоматеріалів; робота з атласами).
3. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз, порівняння, класифікація тощо).
4. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
5. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання:*
 1. Тестування на початку семінарських занять.
 2. Обговорення питань на семінарських заняттях.
 3. Написання контрольної роботи.
 4. Наприкінці курсу – залік.
9. *Навчально-методичне забезпечення:* опорні конспекти лекцій, методичні розробки семінарських занять.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Практикум з проблем регіонального розвитку»

1. *Назва дисципліни* – «Практикум з проблем регіонального розвитку».
2. *Лектор* – доцент Гусева Наталія Володимирівна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. практичні заняття – 36, самостійна робота – 84).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс «Практикум з проблем регіонального розвитку» є спеціалізованим, інтегрує в собі знання з базових курсів «Основи суспільної географії», «Основи соціальної географії», «Економічна і соціальна географія України», «Регіональні проблеми стійкого розвитку», «Теорія і методологія суспільної географії», «Географія сфери послуг», «Географія населення з основами демографії», «Зовнішньоекономічні зв'язки України», «Географія промислових комплексів», «Суспільно-географічне районування України» та ін.
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – опанування знаннями та навичками, необхідними для суспільно-географічного дослідження економічних, соціально-демографічних, екологічних та комплексних проблем регіонального розвитку України.

Задачі курсу:

- 1) розкрити сутність поняття регіональний розвиток, підходи і концепції до його розуміння;
- 2) розкрити сутність поняття «регіон», структуру та класифікацію регіонів;
- 3) розглянути класифікацію проблем регіонального розвитку;
- 4) ознайомитися із досвідом аналізу та дослідження регіональних економічних, соціально-демографічних та екологічних проблем у світі;
- 5) розкрити специфіку проблем регіонального розвитку в Україні;
- 6) розглянути сучасний стан, проблеми та перспективи регіональної політики України як інструменту вирішення проблем регіонального розвитку держави;
- 7) виконати науково-дослідницький проект з проблем регіонального розвитку України.

Зміст курсу: Регіон як об'єкт дослідження суспільної географії. Проблемні регіони. Регіональний розвиток як об'єкт дослідження суспільної географії. Теоретико-методологічні основи регіональної політики (сутність, мета і завдання, принципи, її суб'єкти, об'єкти, носії, механізми, види, форми, моделі). Проблеми регіонального розвитку: сутність, класифікація. Демографічні проблеми регіонального розвитку України. Соціальні проблеми регіонального розвитку України. Економічні проблеми регіонального розвитку України. Екологічні проблеми регіонального розвитку України. Проблеми суспільно-географічного районування та удосконалення адміністративно-територіального устрою України. Проблеми раціонального розміщення галузей господарства та ефективності регіонального розвитку в Україні. Науково-дослідницький проект з проблем регіонального розвитку.

7. *Форми та методи навчання* – практичні заняття та самостійна робота згідно програми курсу. Методи навчання:

1. Словесні (бесіда, дискусії на заняттях, пояснення).

2. Наочні (демонстрація настінних карт; демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних ілюстративних матеріалів: картосхем, графіків, діаграм, гістограм, таблиць, фото, малюнків, моделей тощо, аудіо- і відеоматеріалів; робота з атласами).
 3. Практичні (виконання завдань на практичних заняттях – рішення задач, побудова картосхем, таблиць, графіків, схем тощо).
 4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз, порівняння, класифікація тощо).
 5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
 6. Р7. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання:*

1. Тестування на початку практичних занять.
2. Перевірка виконання практичних робіт (письмові відповіді на питання, складання картосхем, графіків, діаграм, таблиць, схем, математичний аналіз статистичних даних тощо).
3. Усне опитування на практичних заняттях.
4. Захист науково-дослідницького проекту з проблем регіонального розвитку.
5. Написання контрольної роботи.
6. Наприкінці курсу – залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення:* Гусєва Н.В. Практикум з проблем регіонального розвитку: Методичні рекомендації до аудиторної та самостійної роботи магістрантів, які навчаються за спеціальністю 106. Географія, освітньо-професійною програмою «Економічна та соціальна географія» / Н.В. Гусєва. – Харків, 2018. – 151 с.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни «Геоурбаністика»

1. *Назва дисципліни* – «Геоурбаністика».
2. *Лектор* – доцент Сегіда Катерина Юріївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 24, практичні заняття – 12, самостійна робота – 84).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс «Геоурбаністика» є спеціалізованим, інтегрує в собі знання з базових курсів «Основи суспільної географії», «Основи соціальної географії», «Економічна і соціальна географія України», «Регіональні проблеми стійкого розвитку», «Географія населення з основами демографії», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Зарубіжні теорії суспільної географії» та ін. Курс «Геоурбаністика» має важливе значення у підготовці магістрів економічної та соціальної географії..
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – опанування студентами знань щодо просторової еволюції, закономірностей розвитку й особливостей прояву процесів урбанізації в різних регіонах світу; формування у студентів урбаністичного сприйняття географічних об'єктів і процесів у країнах різного типу, а також розуміння тенденцій розвитку суспільства в сучасному високоурбанізованому середовищі.

Задачі курсу:

- 1) розкрити історико-географічні, соціальні, політичні, економіко-географічні, містобудівні та інші аспекти розвитку міст і міських систем у країнах різного типу;
- 2) проаналізувати процеси урбанізації, що набули глобального характеру в сучасному світі, їх розвиток та просторові закономірності через розгляд основних етапів еволюції міських систем (місто – міська агломерація – урбанізований район – урбанізована зона – мегалополіс);
- 3) виявити сучасні урбаністичні тенденції у світі та Україні; розглянути концепції формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city, inclusive-city тощо);
- 4) провести класифікацію і типологію міст та міських систем за різними підходами;
- 5) визначити роль та значення міст у міжнародних відносинах, розселенні населення і територіальній організації господарства;
- 6) розкрити вплив глобалізації на урбанізаційні процеси, розглянути глобальні міста у цьому контексті, а також питання конкурентоспроможності міст у сучасному високоурбанізованому світі;
- 7) схарактеризувати основи міської політики та стратегічного планування соціально-економічного і просторового розвитку міст;
- 8) розкрити значення та зміст географічних підходів до розробки стратегій розвитку міст і систем розселення.

Зміст курсу: Геоурбаністика як наука. Місто як об'єкт дослідження геоурбаністики. Основні історичні етапи розвитку міст. Економіко-географічне положення як визначальне поняття геоурбаністики. Класифікація і типологія міст. Місто як система. Просторова структура та функціональне зонування міст. Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес. Просторові

закономірності урбанізації. Сучасні урбаністичні тенденції в світі. Формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city тощо). Світові міста (global-city). Місто в розселенні населення та територіальній організації господарства. Міські системи (міські агломерації, урбанізовані райони, урбанізовані зони, мегалополіси). Сучасні проблеми розвитку міст та урбанізаційних процесів. Міста як арени конфліктів. Основи міської політики. Урбанізаційні процеси та міста України.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота згідно програми курсу. Методи навчання:

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).
2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних ілюстративних матеріалів: картосхем, графіків, діаграм, гістограм, таблиць, фото, малюнків, моделей тощо, аудіо- і відеоматеріалів).
3. Практичні (виконання завдань на практичних заняттях – рішення задач, побудова картосхем, таблиць, графіків, схем тощо).
4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз, порівняння, класифікація тощо).
5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
6. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання:*

1. Тестування на початку практичних занять.
2. Перевірка виконання практичних робіт (письмові відповіді на питання, складання картосхем, графіків, діаграм, таблиць, схем, математичний аналіз статистичних даних тощо).
3. Усне опитування на практичних заняттях.
4. Написання контрольної роботи.
5. Наприкінці курсу – залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення:* опорні конспекти лекцій, методичні розробки практичних занять.

10. *Мова викладання* – українська.